

ผลงานวิจัย

เรื่อง โครงการศึกษาการปลูกบัวสายสีแดง

จัดทำโดย

นางสาวสุภาวดี สวดศรี ปวช.3 สาขาประมง

นายสายนต์ จันทร์ขอนแก่น ปวช.3 สาขาประมง

แผนกวิชาประมง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด

สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

สาธิต ชันทรัพย์ขอนแก่น สุภาวดี สวดศรี : โครงการศึกษาการปลูกบัวสายสีแดง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด, 2559.

โครงการศึกษาการปลูกบัวสายสีแดง บัวสายสีแดงเป็นพืชน้ำชนิดหนึ่ง มีลำต้นใต้ดินเป็นหัว หรือเหง้า ลักษณะคล้ายหัวเผือก ใบเดี่ยวแตกจากเหง้า ก้านใบยาว ช่อใบตั้งขึ้นมาดอกลอยบนผิวน้ำ แผ่นใบค่อนข้างกลม ผิวใบด้านบนเรียบเป็นมัน ด้านล่างมีขนละเอียด ดอกเป็นดอกเดี่ยว ก้านดอกเหมือนก้านใบ ภายในมียางใสและท่ออากาศมาก ผลเรียก โคนดบัว รับประทานได้ มีแป้งมาก ก้านดอกเรียกสายบัวในบางพื้นที่มีการเพาะปลูก เพื่อส่งจำหน่ายสร้างรายได้ และยังเป็นที่ต้องการของตลาด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตของบัวสายสีแดงและเพื่อเกิดทักษะและประสบการณ์ในการปลูกบัวสายสีแดง ระยะเวลาในการศึกษา 18 ตุลาคม 2559 – 28 กุมภาพันธ์ 2560 สถานที่ทำการทดลองแผนกวิชาประมง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ขั้นตอนการดำเนินงาน จัดหาพันธุ์บัวสายสีแดงที่อ่างเก็บน้ำรัชชีย์ อ. วัชบุรี จ.ร้อยเอ็ด จากการปลูกบัวสายสีแดง เมื่อครบเวลา 4 เดือน มีการใส่ปุ๋ย ไข่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ประมาณ 1 ช้อนชาใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ ท่อ 2-3 ชั้น นำไปฝังใต้โคนต้นบัวทุกกระถางและ ฉีดปุ๋ยน้ำสูตร 4-18-18 ทุก 1 เดือน พบว่าบัวสายสีแดงเป็นพืชน้ำชนิดที่ไม่ไถ่เหนือน้ำ อาศัยใต้อ่างน้ำ จัดอยู่ในกลุ่มอุบลชาติ ลำต้นมีทั้งที่เป็นเหง้าสั้นๆ อยู่ใต้ดิน คล้ายหัวเผือก

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปไข่ค่อนข้างกลม ขนาด 25-30 เซนติเมตร ฐานใบหยักเว้าลึก ขอบใบจักเป็นฟันเลื่อยใหญ่ ใบเปิด ผิวใบด้านบนเรียบเป็นมันใบอ่อนสีแดงเกือบทนม ใบแก่มีสีเขียว ผิวใบด้านล่างถ้าเป็นใบอ่อนสีม่วง ใบแก่มีสีน้ำตาลมีขนนุ่มๆ เส้นใบใหญ่บุ๋ม ก้านใบสีน้ำตาลขาวที่ระดับน้ำที่ส่งแผ่นใบขึ้นมาดอกลอยเป็นวงที่ผิวน้ำ

ดอก ดอกมีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ เป็นสีเขียวเหมือนน้ำตาลแดง ส่วนดอกมีลักษณะเป็นรูปครึ่งวงกลมถึงค่อนข้างกลม ดอกมีกลีบดอกจำนวนมากเรียงซ้อนกันอยู่หลายชั้น (19 กลีบ) ลักษณะของกลีบดอกเป็นรูปหอกกลับ เมื่อดอกบานเต็มที่จะมีความกว้าง 15-20 เซนติเมตร ดอกมีเกสรเพศผู้สีเหลืองเป็นสีด่างกลีบดอก มีจำนวนมาก (60 อัน) มีลักษณะเป็นแท่งแบนและแต่ละเกสรมีตัวเมีย 2 เซนติเมตร ส่วนอับเรณูเป็นร่องขนานตามยาว รังไข่มีขนาดใหญ่ติดกับชั้นของกลีบดอก ส่วนเกสรตัวเมียจะติดกับรังไข่ด้านบนตามแนวรัศมี และก้านดอกมีสีน้ำตาลอวบกลมส่งดอกลอยขึ้นสู่ผิวน้ำ (สายบัว) โดยดอกบัวสายจะบานในช่วงเวลาใกล้ค่ำถึงตอนสายของวันรุ่งขึ้นและจะหุบในเวลากลางวัน ผลสดค่อนข้างกลม เรียก "โคนด" มีเนื้อและจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้มีความรู้และประสบการณ์สามารถนำไปประกอบอาชีพการปลูกบัวสายได้